

Školy mají rozvoj nadání často zpracován ve školním vzdělávacím programu, což je nesporně pozitivní skutečnost. Mnohem méně často však tento aspekt figuruje v dalších podstatných strategických dokumentech (vlastní hodnocení školy, kde jsou výjimkou střední školy, plán profesního rozvoje pedagogů apod.). Tato skutečnost omezuje volbu optimálních prostředků podpory dětem a žákům a vyhodnocení jejich účinnosti. Klíčovým nedostatkem je vyplývající malá proškolenost pedagogů v dané oblasti.

Při identifikaci nadaných dětí a žáků postupují školy v zásadě správně, tím, že uplatňují pedagogická pozorování, na základě kterých vytipují žáky, u nichž se projevuje nadání a talent. Velmi málo pedagogů však absolvovalo odpovídající vzdělávání, což může znamenat významné nepřesnosti v této identifikační práci. Míra spolupráce, zejména plánované systematické spolupráce, s odbornými pracovišti školských poradenských zařízení je přitom v této oblasti nízká.

Z hlediska konkrétní podpory nadaným žákům se školy soustředí často na jednotlivé dílčí formy (soutěže, olympiády apod.), ale také na systematictější podporu formou individualizace vzdělávacího procesu a obohacování učiva. Je však otázkou, do jaké míry může být takováto (byť v zásadě správná) podpora efektivní, uskutečňuje-li se bez přesnější indikace nadání, bez příslušného vzdělání pedagogů a bez vyhodnocení účinnosti podpory.

7 Doporučení

S ohledem na výše prezentované výsledky inspekční činnosti Česká školní inspekce doporučuje:

- Na všech stupních vzdělávání zaměřit pozornost škol více na identifikaci nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků a na jejich podporu – obdobně jako v případě dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Důsledně a systematicky využívat metodická doporučení a obdobné dokumenty vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci podpory práce s nadanými a talentovanými.
- Pověřit ve všech školách vhodného pedagogického pracovníka koordinací péče o nadané a mimořádně nadané děti a žáky a poskytnout mu příslušné proškolení a podporu.
- Provést revizi dostupných kurzů DVPP podle stupňů škol i obsahu a zajistit nabídku tak, aby školy mohly využít vzdělávání v rámci projektů OP VVV (zejména šablon).
- Na všech stupních vzdělávání podporovat vzdělávání pedagogů v oblastech identifikace a podpory nadání.
- Spolupracovat při identifikaci a podpoře nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků s externími partnery – školská poradenská zařízení, Krajské sítě podpory nadání, krajsští koordinátoři nadání, školy vyššího stupně vzdělávání apod.
- K podpoře nadání využívat také šablony v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (například šablony pro DVPP v oblasti inkluze, zapojení odborníka do výuky, tandemovou výuku, sdílení zkušeností mezi školami, odborná setkání s rodiči, vzájemnou spolupráci učitelů apod.). Konkrétní tipy lze najít například v dokumentu Příklady dobré praxe v přílohách výzev zde: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/vyzvy-c-02-16-022-a-c-02-16-023-podpora-skol-formou-projektu>.